

Grödemoderna

Svenska
Barnmorskeförbundets
Tidskrift

GYNEKOLOGI
NR 11 • NOVEMBER • 2012
ÅRGÅNG 125

04 NR 11 2012 Gynekologi

- 04 Om jag ändå hade ballar
- 08 Endometrios – en folksjukdom
- 11 Kvinnor och mäns erfarenheter och behov
- 14 Min cancerresa
- 16 Aktiv rådgivning minskar risken för livmoderhalscancer
- 20 Analsfinkterskaderegister på gång
- 22 Temadag Abort 2012
Barnmorskor är lika bra som läkare
- 26 Jag har utvecklat mest inom gynekologin

- .....
- 28 Välkommen debatt om föräldrautbildning!
  - 31 Mer från ESC 2012 i Aten
Nya preventivmetoder helt utan hormoner
  - 33 Grönt är skönt – miljösamt födelsekontroll
  - 34 Vägen till Orgasm – hur du och din partner når fulländad njutning
  - 36 Ordförande har ordet
  - 38 Insändare
  - 40 Förbundsnytt
  - 41 Medlemsmöten

Lära för livet

BARNMORSKOR MÖTER MÄNNISKOR i alla åldrar, i olika faser i livet med skiftande önskemål, behov, problem och frågeställningar. Ständigt nya generationer. Alla med sin egna unika berättelse om livet. Precis som barnmorskorna själva.

En legitimerad barnmorska har god kunskap om faktorer som påverkar hälsa, sexualitet och samlevnad i ett genus- och livscykelerspektiv. Varje barnmorska har också förmågan att tillämpa dessa kunskaper i mötet med sina patienter.

Barnmorskan ska kunna förmedla kunskaper om preventivmedel och dess användning samt informera om sexuellt överförda infektioner (STI). Gynekologiska sjukdomstillstånd, abort och de komplikationer som kan uppstå i samband med abort ingår också i en barnmorskas kompetensområde, precis som normala och komplicerade graviditeter och förlossningar, infertilitet och klimakteriet.

Även om de flesta barnmorskor är kliniskt verksamma inom mödra- och förlossningsvården, innefattar barnmorskans kompetensområde sexuell och reproduktiv hälsa hela livsrytmen – hela livet.

Att bli sedd och hörd genom livet – och yrkeslivet – är förmodligen lika viktigt både för den som barnmorskan möter som för barnmorskan själv.

Om vi tar oss tid och lyssnar på varandra får vi ta del av andra människors unika erfarenheter. Det gäller både i förhållande till våra patienter och gentemot andra barnmorskor. Om vi verkligen lyssnar kan vi lära oss om livet och vad som är viktigt för just den människan.

Kanske kan vi lära oss för livet.

Detta nummer av Jordemodern har tema Gynekologi. Ett av alla våra viktiga verksamhetsområden.

Jordemodern

Ansvarig utgivare & Förbundsordförande
Ingela Wiklund

Chefredaktör
Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Redaktion
Maria Ekstrand Karin Reimegård
Maria Sahlén Pernilla Ny
Eva Timerdal

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Jordemodern
utkommer med 10 nummer per år

Prenumeration
förnyas årligen, 600 kronor

Annonsbokning
jordemodern@barnmorskeforbundet.se
Tfn 08-10 70 88

Sista bokningdag för medlemsannonser
den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm

Tfn 08-10 70 88

E-mail kansli@barnmorskeforbundet.se

Webb www.barnmorskeforbundet.se

Manusgranskning

Birgita Klepke

Grafisk formgivning
AB Huset Makalösa

Tryck
Ätta.45 Tryckeri AB

”Ta er samman för Guds skull!”

Efter ”Uppdrag granskning” program om sfinkterskador i förlossningsvården har väldigt många hört av sig till mig. Att barnmorskor medvetet skulle ”mörka” och underlåta att identifiera sfinkterskador är något ingen jag talat med känner igen. Det är en mycket allvarlig anklagelse. Däremot kan man naturligtvis alltid diskutera om de metoder vården har för att identifiera en eventuell skada är tillräckligt bra eller inte.

Ingela Wiklund Förbundsordförande

DET ARBETE SOM just nu bedrivs för att skapa riktlinjer och sprida kunskap om hur bäckenbottensskador kan förebyggas, diagnosticeras och behandlas är därför nödvändigt. I vården är det alltid viktigt att överväga om det vi gör och de rutiner vi har rutinmässigt måste utföras på alla.

På vissa kliniker har man palperat sfinktermuskeln via ändtarmen även om patienten har en helt oskadad vävnad, medan man på andra kliniker inte haft som rutin att göra det på alla. Skälet att inte göra det har varit att inte tillfoga den nyförlösta kvinnan smärta och obehag om man anser att det är osannolikt att hon har en sfinkterskada.

Om de studier som gjorts visar att även denna grupp nyförlösta kvinnor kan ha en dold skada måste vi inom förlossningsvården naturligtvis ändra våra rutiner. Oavsett vilken rutin man följt har det varit med omtanke om patienten.

” I vården är det alltid viktigt att överväga om det vi gör och de rutiner vi har rutinmässigt måste utföras på alla.

” Jag anser att det är viktigt att media bevakar vård, skola, omsorg och allt annat som är av en avgörande betydelse för människor i samhället. Men det kan göras mycket mer nyanserat än vad som var fallet i Uppdrag granskning

Kvinnor och män i alla åldrar har hört av sig till mig efter programmet. En av dem som ringt, en 80 år gammal dam som födde sina döttrar 1950 och 1953, undrade om vi ”slutat skära upp” mellangården som man gjorde förr. Hon hade tänkt mycket på det efter programmet och undrade om det kanske kunde vara en orsak till de förlossningsskador programmet handlade om.

I ett e-mail skrev en upprörd TV-tittare under rubriken ”Ta er samman för Guds skull” att vi alla skulle vara arbetslösa om vi arbetade i näringslivet. Intressant tanke att näringslivet skulle ha fler hederliga människor än den offentliga sjukvården. Detta endast två exempel på reaktioner som kommit direkt till mig via e-mail och telefon.

Jag anser att det är viktigt att media bevakar vård, skola, omsorg och allt annat som är av en avgörande betydelse för människor i samhället. Men det kan göras mycket mer nyanserat än vad som var fallet i Uppdrag granskning.

Att visa bilder med hjälp av mobiltelefonen på en förlossningsskada i TV och varna för otäcka bilder är ett exempel på journalistik

som endast vill skapa obehag och rädsla. Det är inte heller nyanserat att endast intervjua personer som stöder programmakarnas uppfattning att barnmorskor är oskickliga i sin yrkesutövning. Man är uppenbarligen inte intresserad av någon djupare analys.

Det är vårdens uppgift att se till att varken mor eller barn kommer till skada i samband med förlossning. Ibland inträffar trots detta situationer som leder till skador som vi inte kan förhindra hos mamman eller barnet. Inom Svenska Barnmorskeförbundet arbetar vi mycket med patientsäkerhet. När situationer går att förutspå eller förebygga vill vi att allt ska göras för att finna metoder för detta. Att bli bättre på att diagnosticera skador är också mycket viktigt för en lyckad behandling av skador som uppstått.

De kvinnor som intervjuas i programmet är av allt att döma exempel på fall där vården brustit i sin skyldighet att diagnosticera en vårdsskada. Det är mycket beklagligt och förtjänar den uppmärksamhet de får.